לאחרים אין קרוי אוכל אמר ליה רבי זירא לרבי אסי דילמא טעמא דרבי שמעון התם הואיל ומעורה מעורה [א]דתניא [ב]יחור של תאנה שנפשח ומעורה בקליפה ר' יהודה מטהר וחכמים אומרים אם יכול לחיות טהור ואם לאו טמא ואמרינן לך מאי טעמא דרבי יהודה ואמרת לן הואיל ומעורה מעורה (א) אמר ליה אמצעיתא נשחטה הבהמה הוכשרה בדמיה דברי ר' מאיר ר' שמעון אומר לא הוכשרו [ז](אמר ר' אסי) אמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי שמעון אמר קרא [1]מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל אוכל שאין אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל ודילמא טעמא דר' שמעון בההיא אי [ח]כדרבא אי כדרבי יוחנן אלא לעולם אסיפא ולאו אאבר אלא אבשר מתה הבהמה הבשר צריך הכשר ור' שמעון מטהר אמר ר' יוחנן מ"ט דרבי שמעון אמר קרא מכל האוכל אשר יאכל אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קרוי אוכל אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים אין קרוי אוכל:

מתני' [א]האבר והבשר המדולדלין באדם טהורים מת האדם הבשר טהור האבר מטמא משום אבר מן החי ואינו מטמא משום אבר מן המת דברי ר' מאיר ורבי שמעון מטהר:

גמ' ורבי שמעון מה נפשך [ה]אי מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן החי ואי אין מיתה עושה ניפול ליטמא משום אבר מן המת ר' שמעון בעלמא קאי דקאמר תנא קמא האבר מטמא משום אבר מן החי ואין מטמא משום אבר מן המת אלמא אבר המת בעלמא מטמא ואמר ליה ר"ש אבר המת בעלמא לא מטמא דתניא אמר ר' אליעזר שמעתי שאבר מן החי מטמא אמר לו ר' יהושע מן החי ולא מן המת וקל וחומר ומה חי שהוא טהור אבר הפורש ממנו טמא מת שהוא טמא לא כל שכן כתוב במגילת תענית פסחא זעירא דלא למספד הא רבה למספד אלא כל דכן הכא נמי כל דכן אמר ליה כך שמעתי ומאי איכא בין אבר מן החי לאבר מן המת כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי איכא בינייהו [ו]דתנן [ב]כזית בשר הפורש מאבר מן החי ר' אליעזר מטמא ור' נחוניא בן הקנה ור' יהושע [ג]מטהרין עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי ר' נחוניא מטמא רבי אליעזר ור' יהושע [ד]מטהרין השתא דאתית להכי בין תנא קמא לרבי שמעון נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו:

הדרן עלך העור והרוטב

לאחרים. לעובדי כוכבים: **קרוי אוכל.** לענין טומאת אוכלין ואבר מן החי אין אתה יכול להאכילו לאחרים בהיתר: **ודילמא טעמא דר' שמעון.** ולמה לי קרא להכי: **הואיל ומעורה.** בבעלי חיים שאין טומאה נוהגת בהם כדאמרינן לגבי יחור דהואיל והתאנה מעורה ביחור חיבור הוא אע"פ שיחור נפשח מן האילן שהקליפה מועלת בו לעשות חבור הכא נמי הואיל והאבר מעורה בבהמה [ג]כל דהו טהור הוא: **נשחטה הבהמה.** אין המדולדל ניתר לא לישראל ולא לבני נח: **לא הוכשרו.** וקמפרש [ו]רבי יוחנן משום דלאו בני קבולי טומאה נינהו דלא מפיא להו שחיטה אוכלא הואיל שאינו קרוי אוכל: **ודלמא.** לעולם בני קבולי טומאה נינהו וטעמא דר"ש אי [ח]כדרבא דמפרש לעיל (דף קכו:) טעמא דר"ש משום דאין בהמה נעשית יד להכשיר האבר אי כדרבי יוחנן דאמר [ג]נמי לעיל אין יד להכשר וכשאוחז בקטן ואין גדול עולה עמו פליגי ומשום הכשר: **אלא לעולם.** אי איתמר דר' אסי[ט] אסיפא דמתניתין איתמר אמתה הבהמה ור' שמעון מטהר אפילו הוכשר הבשר אין מקבל טומאה ור"ש דפליג ארישא כשהן מחוברין ומיהו קרא לא איצטריך ליה אלא משום סיפא דאי משום רישא הא אית ליה טעם אחר כדאמרינן: **מתני' המדולדלין באדם טהורים.** דכי ימות כתיב[י]: **מת האדם הבשר.** המדולדל טהור דמיתה עושה ניפול[ה] ובשר הפורש מן החי טהור וכרבי יהושע ור' נחוניא בן הקנה מיתוקמא דמטהרים לקמן בשר הפורש מאדם חי: **האבר מטמא משום אבר מן החי כו'.** בגמרא מפרש מאי איכא בין אבר מן החי לאבר מן המת אבר מאדם חי מטמא במגע ובמשא ובאהל אבל כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי אינו מטמא ומאבר מן המת מטמא: **גמ' בעלמא קאי.** ואפילו אאבר מן המת דעלמא פליגי[כ] דלא מטמא אלא אם כן יש בו כזית בשר דמטמא משום בשר: **א"ל ר' יהושע.** וכי מפני ששמעת מן החי סבור אתה לומר מן החי דוקא ולא מת בתמיה והלא כתיב במגילת תענית פסחא זעירא כו' פסח שני שבאייר: **הא רבה.** פסח ניסן: **למספד.** בתמיה: **ה"נ כל דכן.** שמעת: **א"ל כך שמעתי.** שאבר מן החי מטמא ולא אבר מן המת[ו]: ה"ג **ומאי איכא בין אבר מן החי לאבר מן המת.** ואמתניתין קאי: **כזית בשר ועצם כשעורה הפורש מאבר מן החי איכא בינייהו.** תנא דמתניתין סבירא ליה כר' יהושע דמטהר לקמן בין בבשר הפורש[ו] (א) בין בעצם הפורש מן החי דהא מתניתין ר' יהושע היא דמטמא באבר מן המת הילכך בבשר מן החי ובעצם מן החי שאינו אבר נמי כרבי יהושע סבירא ליה. טעמא דרבי אליעזר ור' יהושע ור' נחוניא מפרש בעדיות (פ"ו מ"ג) מה ראה כל אחד לטמא בזה ולטהר בזה ומה ראה ר' יהושע לטהר בשניהם דתנן התם אמרו לו לר' אליעזר השוה מדותיך או תטמא בשניהם או תטהר בשניהם אמר להם מרבה אני טומאת בשר מטומאת עצמות שהבשר נוהג בנבלות ובשרצים מה שאין כן בעצמות אמרו לו לר' נחוניא השוה מדותיך אמר להם מרבה אני טומאת עצמות מטומאת בשר שהבשר הפורש מן החי טהור ואבר הפורש ממנו והוא כברייתו טמא אמרו לו לר' יהושע מה ראית לטהר בשניהם והא שניהם במת טמאין אמר להם לא אם אמרתם במת שהרי יש בו רובע ורוב וקב דרובע הקב עצמות מת [ט]טמאים באהל ורוב בניינו או רוב מניינו מטמא ומלא תרווד רקב מטמא באהל תאמרו בחי שאין בו רובע ורוב ורקב כו': **השתא דאתית להכי.** דאדכרתן עצם כשעורה ובשר הפורש מהשתא אימא לך דר"ש לאו אאבר מן המת פליג אלא בין תנא קמא לר"ש דמתניתין נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו בהא פליגי אם אבר מן החי חלוק מאבר מן המת בשתיהן או באחת מהן דלתנא קמא אינו חלוק אלא באחת מהן דת"ק סבר אי כרבי אליעזר דמטמא בבשר הפורש מאבר מן החי ובעצם כשעורה הפורש ממנו מטהר אי כר' נחוניא דאמר איפכא והכי קאמר האבר טמא משום אבר מן החי ובשר הפורש ממנו טמא והעצם טהור כר' אליעזר או העצם טמא והבשר טהור כרבי נחוניא ולא משום אבר מן המת דשניהם טמאין בו ור' שמעון מטהר בין בעצם בין בבשר הפורש ממנו דסבר כר' יהושע דמטהר בשניהם אבל אבר עצמו ה"נ דמטמא לר"ש:

הדרן עלך העור והרוטב

כזית בשר הפורש מאבר מן החי ר' אליעזר מטמא. לכאורה נראה דאבר האדם מן החי מבנין אב דשרצים ובהמה אתי אבל במשנה לא משמע כן מדאמרו ליה לר' אליעזר השוה מדותיך וקא יהיב טעמא אמאי מרבה בשר וממעט עצם וצריך לומר מקרא אחד דרשינן מר מוקי ליה בבשר ומר מוקי ליה בעצם כדיהיב טעמא ומר דריש לדרשא אחרינא אבל אי מבניינא דשרצים ודבהמה אתי אמאי אמרו ליה לר' אליעזר מאי טעמא מרבה בשר וממעט עצם: **בין** תנא קמא לר' שמעון נמי כזית בשר ועצם כשעורה איכא בינייהו. פירוש או עצם כשעורה דהא תרווייהו ליכא למימר לת"ק טמא דאם כן מאי איכא בין אבר מן המת לאבר מן החי:

הדרן עלך העור והרוטב

עין משפט נר מצוה

קכב א ב ג ד מיי' פ"ב מהלכות טומאת מת הלכה ו:

שיטה מקובצת

[א] הואיל ומעורה מעורה אלא אמציעתא: [ב] הכא נמי הואיל והאבר מעורה בבהמה דהוא בעלי חיים טהור הוא: [ג] אי כדר' יוחנן דאמר לעיל יש יד להכשר: [ד] המדולדלין באדם טהורין דכי ימות כתיב וכל זמן שהוא חי מציל עליהן מלטמא הס"ד: [ה] עושה ניפול והר"ל כבשר הפורש מן החי ובשר הפורש מן החי טהור: [ו] ולא אבר מן המת קמיירי כגון דליכא באותו אבר מן המת לא כזית בשר ולא עצם כשעורה דעצם כשעורה הל"מ הוא וכזית מן המת דברי הכל מטמא והא דתנן האברים אין להם שיעור אפי' פחות מכזית מן המת היא לאו רבי אליעזר היא הס"ד: [ז] דמטהר לקמן בין בבשר הפורש מן החי בין בעצם: [ח] דרובע הקב עצמות מת מטמאים באהל:

מסורת הש"ס

א) [צ"ל דתנן], ב) [עוקצין פ"ג מ"ח לעיל קכח:], ג) רש"ל מ"ז, ד) בס"י מדרבא, ה) [לעיל עג: עד.], ו) עדיות פ"ו מ"ג, ז) כ"ה ר' אסי, ח) בס"י מדרבא, ט) כ"ה יוחנן, י) [במדבר יט], כ) בס"א: פליג,

תורה אור השלם

1. מִכָּל הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל כְּלִי יִטְמָא: ויקרא יא לד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כזית וכו' בבשר הפורש מן החי בין בעצם:

מוסף רש"י

יחור. ענף (לעיל קכח:). ר' יהודה מטהר. דלאכתי מחובר הוא (שם).
הדרן עלך העור והרוטב

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones